

Abstrakt

Zvířata hrají v textech česko-rakouského spisovatele 19. století Adalberta Stiftera zvláštní roli. Věnuje se jim ve svých prózách, ale i v nepublikovaném rukopise „K psychologii zvířat“. Stifterovo pojetí zvířete charakterizuje opakující se figura zvířecího pohledu. Práce nejprve přibližuje autorův způsob nahlížení zvířat v rámci konvencí i jejich překračování, hlavní prostor je pak věnován interpretaci zvířecího pohledu ve Stifterově prozaické tvorbě. Pohled v těchto textech reprezentuje nemechanistické pojetí zvířete coby oduševnělého subjektu tak, jak jej později nacházíme ve filozofii dialogu Martina Bubera či Jacquese Derridy. Stifter nicméně artikuluje i možnost neprostupné hranice mezi člověkem a zvířetem, stanovené právě skrze pohled. Důležitým aspektem pojmání zvířete ve Stifterových prózách je i symbolické potlačování představy nebezpečí s důrazem na ideální, harmonické soužití všeho živého v člověkem kultivované přírodě. Poslední kapitola práce se proto věnuje celkovému pohledu na prostředí, které zvířata a lidé společně obývají.